

Szalonképes leszek

Mielőtt nekilátnék ennek a cikknek, eltökéltem, hogy szalonképes leszek. Vagyis az ostobaságot nem ostobaságnak fogom nevezni, hanem mondjuk sajnálatos gondolati felkészületlenségnek. A szemérmetlen törleszkedést bizonyos hatalmasságokhoz, mondjuk a miniszterelnökhöz, a gyakorlati ész erkölcsileg tán kifogásolható, de az általános normákkal harmonizáló simulékonyságának hívom majd. Ha nem így járnék el, akkor ismét fundamentalistának neveznének, mint nemrégiben a Népszabadság hasábjain egy nyugalmazott orvosprofesszor. A fundamentalista – mint olvasom – „dogmatikus szektahívó”, „fanatikus elkötelezettje egy eszmének”. Ez rám nem áll, mert én több eszmerendszerből feldozok össze saját használatra – nem fanatikusán, hanem szkeptikusan – olyan ruhát, mely talán szemérmetlen némelyest folytonossági hiányai miatt, de nem szorít, és nem is lötyög túlzottan rajtam.

Még rosszakaróim sem egy szekta dogmatikus tagjaként gyűlölnék, hanem megtisztelő módon csak úgy, magam miatt. Ezért azt kell hinnem, hogy nem gondolkodásom, hanem stílusom miatt érdemeltem ki a professzor úr ítéletét. Olyan korban élünk, amikor egy tömeggyilkosnak inkább bocsátanak meg, mint Andersen utcagyerekének. A király –

mint ezt már régebben megírtam – fogalmából kifolyólag nem lehet meztelen, és ha ilyen látszat keletkezne, akkor biztosak lehetünk abban, hogy csak hússzínű ruhát öltött.

Igy hát Székely Ferenc „Felbős(z)ülten” című cikkének (Népszava, március 5.) megrendítő szellemi színvonalát sem minősítem, holott ő maga kezdi azzal, hogy az egész Duna-viszályból egy mukkot sem ért.

Sőt még henceg is ezzel, ami nálunk egészen különleges újságírói szokás. Egyetlen magasugrót sem láttam, aki azzal büszkélkedne, hogy folyvást leveri a lécet, és olyan donju-annal sem találkoztam, aki felsüléseivel vágna fel. Székely Ferenc azonban el van ragadtatva magától, amiért azt sem érti, hogy miért tanácsos megtudakolnunk, mielőtt a mélybe ugrunk, hogy védőháló feszül-e alattunk vagy bőfögő mocsár. Ha nem azért nem érti, mert gondolatilag sajnálatosan felkészületlen, akkor csak arra gondolhatok, hogy fontosabb dolgokkal van tele a feje.

Ezek között a fontosabb dolgok között szerepel, hogy feltalálta a koalíció fogalmának újfajta értelmezését. Ezt úgy definiálnám, hogy erkölcsileg tán kifogásolható módon, de az általános normákkal harmonizálva idomult, gyakorlati eszének parancsára, a miniszterelnök csütörtök előtti álláspontjához. Azzal vádolta a szabad

demokratákat – nem habzó szájjal, ó dehogy, inkább, mondjuk így, tajtékos ajakkal –, hogy meg akarnak vétőzni valamit, amit ő persze nem ért, „pedig normáliséknál ilyenkor vagy kilépnék a kormányból, vagy kussolnak, mert milyen dolog az, hogy szídom az anyósom főztjét, de azért elfogyasztom. Emlékszem, egyszer Michael Heseltine miniszter rossz szót ejtett Maggie Thatcherről, és másnap arra ébredt, hogy nincs a kormányban... Szép is lenne, ha a Fradi hátvédje úgy kedveskedne az MTK-nak, hogy sípcsonton rúgja a saját középcsatárát.”

Ezt ilyen hosszan kellett idézni, hogy higgyünk a szemünknek. Székely Ferenc is jól jár ezzel a citátummal, legalább mindenki láthatja, hogy nem füllent, amikor azt állítja, hogy semmit sem ért. Még azt sem érti, hogy Michael Heseltine egy pártban volt Maggie Thatcherrel, politikai kapcsolatukat tehát nem koalíciós szerződés szabályozta. A Magyar Szocialista Párt és a Szabad Demokraták Szövetsége viszont koalíciós megállapodást kötött egymással, amely kimondja, hogy az ország nemzetközi szerződéseit érintő ügyekben csak a két párt egyetértésével hozható határozat. Ilyen kérdésekben tehát két anyós van, együtt kell főzniük, és együtt kell elfogyasztaniuk, amit főztek.

Nem az rúgja le a saját középcsatárát, aki a szerződésre hivatkozik, hanem aki megszegi ezt.

Szerencsére nem került sor ilyen önveszélyes sportszerűtlenségre, mert nyilvánvaló volt, hogy a szabad demokraták ezúttal valóban vétőznának, a koalíciós szerződés szellemében. Ugyanezen a napon, tehát csütörtökön, a német kereszténydemokraták számomra különben fölöttébb ellenzenyes szabad demokrata szövetségesei megbuktatták a parlamentben Kohlék törvényjavaslatát, amely lehetővé tette volna, hogy a hatóságok könnyebben hallgassák le az állampolgárok telefonbeszélgetéseit. Ebből a példából Székely Ferenc is megéri talán: a koalíciós kormányzás nem okvetlenül jelenti azt, hogy egy adott koalíció nagyobb pártjának csak füttyülnie, a kisebbnek pedig csak táncolnia kell.

Végezetül hadd foglalkozzak kurtán még egy olyan kitétel-lel, mely ismét Székely Ferenc gyakorlati eszének simulékonyságát dicséri. Elpanaszolja, hogy sok nálunk a horngyulázás, majd annak a félelmének ad hangot, hogy a Duna-Tisza táján 2050-ben is gyuláznak majd. Lehet, hogy a sötét éjszakában vannak jogos félelmei is. De ebből a szempontból megnyugodhat: 2050-ben a kutya sem gyulázik itt.

Éörsi István